

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Попова Н.М., майстер виробничого навчання
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини

Провідна роль вищої школи у підготовці сучасних фахівців, спроможних безперервно підвищувати досягнутий рівень освіти та кваліфікації, закріплена у Національній доктрині розвитку освіти. Підготовка майбутніх інженерів-технологів харчової галузі у закладах вищої освіти – це багатофакторний процес, основними елементами якого є формування глибоких теоретичних знань, практичних умінь і навичок, компетентностей, а також професійно важливих якостей. Випускники інженерно-педагогічного ЗВО повинні забезпечити якісно новий рівень підготовки учнів професійної школи, мають втілити власні технічні знання у навчальний предмет.

Провідний фактор регуляції активності особистості, її поведінки і діяльності, яким є мотивація, основу якої становлять усвідомлювані чи неусвідомлювані психічні фактори, що спонукають індивіда до вчинення певних дій та визначають його спрямованість і цілі.

Пізнавальний інтерес – найважливіший складник загального феномену інтересу. Предметом пізнавального інтересу є пізнання навколишнього світу не тільки з метою біологічного і соціального орієнтування в дійсності, а й у самому істотному ставленні людини до світу – у прагненні розуміти його різноманіття, відображати у свідомості сутнісні сторони, причинно-наслідкові зв'язки, закономірності, суперечності. Як і будь-яка інша властивість особистості, пізнавальний інтерес формується в діяльності, причому не ізолювано, а в тісній взаємодії з потребами і з іншими мотивами.

Створити проблемну ситуацію викладач може, поставивши перед студентами проблемну задачу. Якщо проблемна задача є евристичною задачею, то студент повинен згадати, відтворити, актуалізувати ряд знань, загальних положень, правил, способів дій, але й, застосувавши правило евристики, здатний здобути нові знання та вміння на високому рівні інтересу до поставленої проблеми. Тобто мотиваційний аспект навчально-пізнавальної евристичної діяльності визначається характером мотивів, які її рухають.

Як підтверджує досвід роботи, системи евристично-орієнтованих завдань із технології виробництва продукції є засобом використання різноманітних видів евристик. Тому є можливість

застосування таких систем на різних етапах практичного заняття, для реалізації різних дидактичних цілей тощо. Робота з такими системами завдань передбачає застосування викладачем різноманітних методів, форм та засобів навчання, зокрема евристичних. Формування професійно-орієнтованої евристичної діяльності відбувається під час здійснення студентами різних видів навчальної діяльності. Провідним видом діяльності для формування евристичних умінь майбутніх інженерів є навчально-пізнавальна евристична діяльність.

Варто зазначити, що евристична спрямованість навчання доводить активізацію розумової діяльності студентів до найвищого рівня. У зв'язку з цим, формування евристичних умінь проводиться на фоні активізації різними прийомами, пов'язаними з реалізацією в навчальному процесі системного, комплексного, діяльсного підходів; діалогічності навчання; принципів педагогіки співпраці; основних положень концепції сумісної продуктивної діяльності; психологічних принципів розвивального навчання у поєднанні з дидактичними принципами; інформаційно-комунікаційних технологій; задачного підходу до дидактичного програмування навчальних комп'ютерних програм; положень концепції поетапного формування розумових дій; психологічних механізмів учіння, засвоєння знань та вмінь. У процесі евристичної діяльності студенти оволодівають елементами методології харчових дисциплін, структурними елементами творчого процесу пізнання в технології; у них формується науковий світогляд, пошукове мислення.

Необхідно також відзначити, що в процесі евристичної діяльності студентів важливе місце займає їхня пізнавальна активність та вміння науково-педагогічного працівника ефективно керувати нею. Одними з основних методів, які дозволяють студентам проявити творчу активність у процесі навчання дисциплінам харчового профілю, є частково-пошуковий метод або евристична бесіда та дослідницький метод. Вони закликають до забезпечення методами наукового пізнання, формування рис творчої діяльності, інтерес до неї, давання глибоких, оперативно та гнучко використаних знань.

Упровадження спеціальних евристичних методів навчання дисциплін напряму харчових технологій сприяє формуванню в майбутніх інженерів-педагогів усвідомленої потреби у самостійному прагненні до професіоналізму, розвитку механізму самоорганізації розумової діяльності, створенню умов для самостійного набування знань, навичок та умінь, їх застосування на практиці, що є важливим в умовах сучасних тенденцій розвитку європейської освіти.